

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра екології та ботаніки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри
В.Г. Скляр
В.Г. Скляр
«11» 06 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (СИЛАБУС)

ОК 11

Дозвілєзнавство

Спеціальність

242 «Туризм»
(шифр і назва спеціальності)

Освітня програма: «ТУРИЗМ»; ПЕРШИЙ (БАКАЛАВРСЬКИЙ) РІВЕНЬ

Факультет: *Агротехнологій та природокористування*

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з дисципліни: *Дозвіллезнавство* для студентів за спеціальністю 242 «Туризм».

Розробники: (вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

д.пед.н., професор Онопрієнко В.П. ( )

прізвище, ініціали

підпис

д.б.н., професор Скляр В.Г. ( )

прізвище, ініціали

підпис

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри екології та ботаніки.

Протокол від «11» червня 2020 року № 17

Завідувач кафедри

В.Г. Скляр

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Погоджено:

Гарант освітньої програми

(В.Г. Скляр)

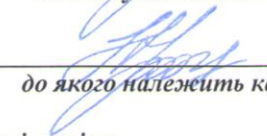
Декан факультету

(І.М. Коваленко)

на якому викладається дисципліна

Декан факультету

(І.М. Коваленко)

до якого належить кафедра

Методист відділу якості освіти,
ліцензування та акредитації

Зареєстровано в електронній базі: дата: 26.06. 2020 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4,0	Галузь знань: 24 Сфера обслуговування	Нормативна	
Модулів – 2	Спеціальність: 242 «Туризм»	Рік підготовки:	
Змістових модулів: 2		2020-2021-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання: -		Курс	
		1	
Загальна кількість годин - 120		Семестр	
	2-й		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента - 8	Лекції		
	30 год.		
	Практичні, семінарські		
	30 год.		
	Лабораторні		
	-	-	
	Самостійна робота		
60			
Вид контролю: Залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить (%):

для денної форми навчання – 49,5/50,5 (52/53)

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета: ознайомити студентів сучасним баченням щодо дозвілля та його організації.

понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, її основні елементи, проаналізовано соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності, визначено соціалізацію вільного часу та особливості культурно-дозвіллевого середовища, відображено особливості національної психології у дозвіллевій діяльності. Розкрито механізм регулювання сприйняттям аудиторією різноманітних програм у сучасних дозвіллевих закладах культури.

Завдання:

вивчити понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, її основні елементи, з'ясувати соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності, проаналізувати соціалізацію вільного часу та особливості культурно-дозвіллевого середовища, а також особливості національної психології у дозвіллевій діяльності. Розкрито механізм регулювання сприйняттям аудиторією різноманітних програм у сучасних дозвіллевих закладах культури.

В результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: понятійний апарат культурно-дозвіллевої діяльності, її основні елементи, соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності, особливості культурно-дозвіллевого середовища, особливості національної психології у дозвіллевій діяльності, механізм регулювання сприйняттям аудиторією різноманітних програм у сучасних дозвіллевих закладах культури.

вміти:

- аналізувати основні чинники, визначальні щодо організації дозвілля;
- формулювати основні терміни та поняття курсу;
- аналізувати стан діяльності із організації дозвілля;
- висувати та обґрунтовувати пропозиції щодо організації дозвілля населення;
- опрацьовувати наукову літературу.

2. Програма навчальної дисципліни знаходиться на апробації

(затверджена на засіданні кафедри екології та ботаніки,
протокол від 8 квітня 2019 року № 14)

Змістовий модуль 1. Різноманітність дозвілля та основні вимоги щодо його організації

ВСТУП. Предмет, об'єкт, мета та завдання курсу.

Тема 1. ДОЗВІЛЛЄЗНАВСТВО ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ

- 1.1. Дозвілля і дозвіллева діяльність як галузь наукового знання
- 1.2. Соціальний феномен вільного часу
- 1.3. Структура дозвіллевої діяльності

Тема 2. СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 2.1. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності наприкінці XIX - 90-ті роки XX ст.
- 2.2. Соціально-історичні особливості розвитку дозвіллевих центрів для молоді в нашій країні і за кордоном
- 2.3. Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої Діяльності в країнах зарубіжжя

Тема 3. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВІЛЬНОГО ЧАСУ ТА ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 3.1. Час як значна соціальна цінність
- 3.2. Зміст і структура вільного часу
- 3.3. Соціально-психологічні особливості організації вільного часу

Тема 4. ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ

- 4.1. Саморозвиток і самореалізація сучасної молоді в сфері дозвілля
- 4.2. Структура молодіжного дозвілля
- 4.3. Феномен субкультурної активності молоді
- 4.4. Організаційні особливості дозвіллевої діяльності молоді

Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні та методичні аспекти організації дозвілля

Тема 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОГО СЕРЕДОВИЩА

- 5.1. Специфічні ознаки культурно-дозвіллевого середовища
- 5.2. Сучасні культурно-дозвіллеві центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища

Тема 6. ОСНОВИ МЕТОДИКИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЕВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- 6.1. Методика культурно-дозвіллевої діяльності як феномен
- 6.2. Соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності
- 6.3. Соціально-психологічна атмосфера в закладах культурно-дозвіллевої діяльності
- 6.4. Організація дозвіллевої активності людей похилого віку

Тема 7. ВІДОБРАЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ У ДОЗВІЛЛЕВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ

- 7.1. Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля
- 7.2. Дозвілля народів світу

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
л		п	лаб	інд	с.р.	л		п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1. Загальні особливості та ознаки дозвілєвої діяльності												
Змістовий модуль 1. Різноманітність дозвілля та основні вимоги щодо його організації												
Вступ.	6					6						
Тема 1. Дозвілєзнавство як наукова дисципліна та навчальний предмет	12	2	4			6						
Тема 2. Соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвілєвої діяльності	14	6	4			6						
Тема 3. Соціалізація вільного часу та дозвілєвої діяльності	14	4	2			6						
Тема 4. Дозвілля молоді	14	4	6			6						
Разом за змістовим модулем 1	60	16	16	-	-	30						
Модуль 2. Практичні аспекти дозвілєвої діяльності												
Змістовий модуль 2. Соціально-психологічні та методичні аспекти організації дозвілля												
Тема 5. Соціально-психологічні особливості культурно-дозвілєвого середовища	12	4	4			10						
Тема 6. Основи методики культурно-дозвілєвої діяльності	18	6	4			10						
Тема 7. Відображення особливостей національної психології у дозвілєвій діяльності людини	20	4	6			10						
Разом за змістовим модулем 2	60	14	14	-	-	30						
Усього годин:	120	30	30		-	60						

5. Теми та план лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	<p>Тема 1. ДОЗВІЛЛЄЗНАВСТВО ЯК НАУКОВА ДИСЦИПЛІНА ТА НАВЧАЛЬНИЙ ПРЕДМЕТ</p> <p>1. Дозвілля і дозвіллева діяльність як галузь наукового знання</p> <p>2. Соціальний феномен вільного часу</p> <p>3. Структура дозвіллевої діяльності</p>	2
2	<p>Тема 2. СОЦІАЛЬНО-ІСТОРИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ СИСТЕМИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <p>1. Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності наприкінці ХІХ - 90-ті роки ХХ ст.</p> <p>2. Соціально-історичні особливості розвитку дозвіллевих центрів для молоді в нашій країні і за кордоном</p> <p>3. Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої Діяльності в країнах зарубіжжя</p>	4
3	<p>Тема 3. СОЦІАЛІЗАЦІЯ ВІЛЬНОГО ЧАСУ ТА ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <p>1. Час як значна соціальна цінність</p> <p>2. Зміст і структура вільного часу</p> <p>3. Соціально-психологічні особливості організації вільного часу</p>	4
4	<p>Тема 4. ДОЗВІЛЛЯ МОЛОДІ</p> <p>1. Саморозвиток і самореалізація сучасної молоді в сфері дозвілля</p> <p>2. Структура молодіжного дозвілля</p> <p>3. Феномен субкультурної активності молоді</p> <p>4. Організаційні особливості дозвіллевої діяльності молоді</p>	4
5	<p>Тема 5. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОГО СЕРЕДОВИЩА</p> <p>1. Специфічні ознаки культурно-дозвіллевого середовища</p> <p>2. Сучасні культурно-дозвіллеві центри як осередок створення позитивного культурно-дозвіллевого середовища</p>	6
6	<p>Тема 6. ОСНОВИ МЕТОДИКИ КУЛЬТУРНО-ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ</p> <p>1. Методика культурно-дозвіллевої діяльності як феномен</p> <p>2. Соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності</p> <p>3. Соціально-психологічна атмосфера в закладах культурно-дозвіллевої діяльності</p> <p>4. Організація дозвіллевої активності людей похилого віку</p>	4
7	<p>Тема 7. ВІДОБРАЖЕННЯ ОСОБЛИВОСТЕЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ У ДОЗВІЛЛЄВІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ЛЮДИНИ</p>	6

	1. Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля 2. Дозвілля народів світу	
	Разом:	30

7. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Дозвілля і дозвіллева діяльність як галузь наукового знання	2
2	Структура дозвіллевої діяльності	2
3	Історико-культурний аналіз дозвілля та дозвіллевої діяльності наприкінці XIX - 90-ті роки XX ст.	2
4	Сучасний етап організації культурно-дозвіллевої діяльності в країнах зарубіжжя	2
5	Соціально-психологічні особливості організації вільного часу	2
6	Дозвілля молоді	4
7	Соціально-педагогічні умови функціонування технологій культурно-дозвіллевої діяльності	4
8	Організація дозвіллевої активності людей похилого віку	4
9	Сімейно-побутові традиції та організація культурного дозвілля	2
10	Дозвілля народів світу	6
	Разом:	30

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Вступ.	6
2	Тема 1. Дозвіллезнавство як наукова дисципліна та навчальний предмет	6
3	Тема 2. Соціально-історичні особливості розвитку сучасної системи культурно-дозвіллевої діяльності	6
4	Тема 3. Соціалізація вільного часу та дозвіллевої діяльності	6
5	Тема 4. Дозвілля молоді	8
6	Тема 5. Соціально-психологічні особливості культурно-дозвіллевого середовища	8
7	Тема 6. Основи методики культурно-дозвіллевої діяльності	10
8	Тема 7. Відображення особливостей національної психології у дозвіллевій діяльності людини	10
	Разом:	60

1. Методи навчання за джерелом знань:

1.1. **Словесні:** розповідь, пояснення, бесіда (евристична і репродуктивна), лекція, інструктаж, робота з книгою (читання, переказ, виписування, складання

плану, рецензування, конспектування, виготовлення таблиць, графіків, опорних конспектів тощо).

1.2. **Наочні:** демонстрація, ілюстрація, спостереження.

1.3. **Практичні:** практична робота, вправа, виробничо-практичні методи.

2. **Методи навчання за характером логіки пізнання:** аналітичний, індуктивний та дедуктивний методи, методи синтезу.

3. **Методи навчання за характером та рівнем самостійної розумової діяльності студентів:** проблемний, дослідницький, репродуктивний, пояснювально-демонстративний.

11. Методи контролю

1. Рейтинговий контроль за 100-бальною шкалою оцінювання ЄКТС

2. Проведення проміжного контролю протягом семестру (проміжна атестація)

3. Полікритеріальна оцінка поточної роботи студентів:

- рівень знань, продемонстрований на практичних, лабораторних та семінарських заняттях;

- активність під час обговорення питань, що винесені на заняття;

- результати виконання та захисту практичних робіт;

- експрес-контроль під час аудиторних занять;

- самостійне опрацювання теми в цілому чи окремих питань;

- написання рефератів;

- результати тестування;

- письмові завдання при проведенні контрольних робіт.

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота												С Р С	Разом за модулі та	Атестація	Сума
Модуль 1 – 35 балів						Модуль 2 - 35 балів									
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2									
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12				
									0	1	2				
6	6	6	6	6	5	6	6	6	6	6	5	15	85 (70+15)	1 5	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою для екзамену, курсового проекту (роботи), практики
		90 – 100
82-89	B	добре
75-81	C	
69-74	D	задовільно
60-68	E	
35-59	FX	незадовільно з можливістю

		повторного складання
1-34	Ф	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Рекомендована література

Базова

- Бойчелюк В.Й., Бойчелюк В.В. Дозвіллезнавство. Навчальний посібник. - К., 2006.- 208 с.
- Вишняк А.И. Тарасенко В.И. Культура молодіжного досуга. -К.: Выща школа, 1988 - 53 с.
- Головаха Е.И., Кронах О.О. Психологическое время личности. - К., 1987. - 332 с.
- Клюско ЕМ. Центры досуга: содержание и формы деятельности // Центры досуга. - М.: НИИ культуры, 1987. - С. 31-33.
- Корсун І.В. Соціалізація старшокласників у сфері вільного часу. - Луганськ, 1996. - 201 с
- Пича В.М. Ваше свободное время, - К., 1988. - 221 с.
- Піча В.М. Вільний час: тенденції і проблеми розвитку. - К., 1992. - 106 с.
- Піча В.М. Культура вільного часу (філософсько-соціальний аспект). - Львів, 1990. - 29 с

Додаткова література

- Земба М. Елементи персонального управління в неурядових організаціях. - Львів: Товариство Лева, 1998. - С. 16.
- Кифяк В. Ф. Організація туристської діяльності в Україні / В. Ф. Кифяк. – Чернівці : Книги-XXI, 2003. – 300 с.

Інформаційні ресурси

1. www.heritage.unesco.ru
2. www.tourism.gov.ua.
3. www.unesco.org
4. www.world-tourism.org.
5. www.wttc.org.